

**ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ**

- 1).  $(\alpha + \beta)^2 = \alpha^2 + 2 \cdot \alpha \cdot \beta + \beta^2$
- 2).  $(\alpha - \beta)^2 = \alpha^2 - 2 \cdot \alpha \cdot \beta + \beta^2$ .
- 3).  $(\alpha + \beta)^3 = \alpha^3 + 3 \cdot \alpha^2 \cdot \beta + 3 \cdot \alpha \cdot \beta^2 + \beta^3$
- 4).  $(\alpha - \beta)^3 = \alpha^3 - 3 \cdot \alpha^2 \cdot \beta + 3 \cdot \alpha \cdot \beta^2 - \beta^3$ .
- 5).  $\alpha^2 - \beta^2 = (\alpha - \beta) \cdot (\alpha + \beta)$
- 6).  $\alpha^2 + \beta^2 = (\alpha + \beta)^2 - 2 \cdot \alpha \cdot \beta$ .
- 6).  $\alpha^3 - \beta^3 = (\alpha - \beta) \cdot (\alpha^2 + \alpha \cdot \beta + \beta^2)$
- 7).  $\alpha^3 + \beta^3 = (\alpha + \beta) \cdot (\alpha^2 - \alpha \cdot \beta + \beta^2)$
- 8).  $\alpha^v + \beta^v = (\alpha + \beta)(\alpha^{v-1} - \alpha^{v-2} \cdot \beta + \alpha^{v-3} \cdot \beta^2 - \dots + \alpha^2 \cdot \beta^{v-3} + \alpha \cdot \beta^{v-2} - \beta^{v-1})$
- 9).  $\alpha - \beta = (\alpha - \beta) \cdot (\alpha^{v-1} + \alpha^{v-2} \cdot \beta + \alpha^{v-3} \cdot \beta^2 + \dots + \alpha^2 \cdot \beta^{v-3} + \alpha \cdot \beta^{v-2} + \beta^{v-1})$
- 10).  $\alpha^3 + \beta^3 + \gamma^3 - 3 \cdot \alpha \cdot \beta \cdot \gamma = \frac{1}{2} \cdot (\alpha + \beta + \gamma) \cdot [(\alpha - \beta)^2 + (\beta - \gamma)^2 + (\alpha - \gamma)^2]$
- 11). Αν  $\alpha + \beta + \gamma = 0 \Rightarrow \alpha^3 + \beta^3 + \gamma^3 = 3 \cdot \alpha \cdot \beta \cdot \gamma$  (Ταυτοτ. Euler)

**ΔΥΝΑΜΕΙΣ**

Ορισμός: ν-οστη δύναμη αριθμού α ονομάζουμε τον αριθμό που προκύπτει ,αν πολλαπλασιάσουμε τον α, ν-φορές με τον εαυτό του.

Δηλαδή:  $\alpha^v = \alpha \cdot \alpha \cdot \dots \cdot \alpha$  (ν-φορές)

Ιδιότητες των δυνάμεων

- 1).  $\alpha^0 = 1$ .
- 2).  $\alpha^1 = \alpha$ .
- 3).  $\alpha^v \cdot \alpha^\mu = \alpha^{v+\mu}$ .
- 3).  $\frac{\alpha^v}{\alpha^\mu} = \alpha^{v-\mu}$ .
- 4).  $(\alpha^v)^\mu = \alpha^{v \cdot \mu}$ .
- 5).  $\sqrt[v]{\alpha^\mu} = \alpha^{\frac{\mu}{v}}$ .
- 6).  $\alpha^{-v} = \frac{1}{\alpha^v}$ .
- 7).  $\frac{\alpha^v}{\beta^v} = \left(\frac{\alpha}{\beta}\right)^v$ .
- 8).  $(\alpha \cdot \beta)^v = \alpha^v \cdot \beta^v$ .

**ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΕΣ ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ – ΑΝΙΣΩΣΕΙΣ**

Επίλυση της εξίσωσης  $\alpha \cdot x + \beta = 0$ .

Αν  $\alpha \neq 0$  τότε  $x = -\frac{\beta}{\alpha}$ , Μοναδική λύση.

Αν  $\alpha = 0$  και  $\beta \neq 0$  τότε  $0 \cdot x = \beta \neq 0$  Αδύνατη.

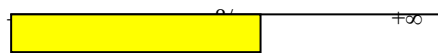
Αν  $\alpha = 0$  και  $\beta = 0$  τότε  $0 \cdot x = 0$ , Αόριστη

Επίλυση της ανίσωσης  $\alpha \cdot x + \beta > 0$ .

Αν  $\alpha > 0$  τότε  $x > -\frac{\beta}{\alpha}$ , λύση της ανίσωσης.



Αν  $\alpha < 0$  τότε  $x < -\frac{\beta}{\alpha}$ , λύση της ανίσωσης.



Αν  $\alpha = 0$  τότε  $0 \cdot x > 0$  Αόριστη ή Αδύνατη

**ΘΕΩΡΙΑ ΑΠΟΛΥΤΩΝ ΤΙΜΩΝ**

Απόλυτη τιμή πραγματικού αριθμού ονομάζουμε την απόσταση του από το σημείο 0 του άξονα των πραγματικών αριθμών.

Παράδειγμα:  $|-1| = 1$  και  $|2| = 2$  και  $|-3| = 3$ .

Δηλαδή, αριθμητικά το απόλυτο ενός αριθμού είναι ο αριθμός χωρίς το πρόσημο του.

Ο αλγεβρικός ορισμός του απόλυτου είναι στην ουσία του μια κλαδική συνάρτηση που εξασφαλίζει ανεξάρτητα από το πρόσημο της μεταβλητής ποσότητας  $x$  την θετικότητα της. Συγκεκριμένα.

Ο ορισμός λέει:  $|x| = \begin{cases} x, & \text{αν } x \geq 0 \\ -x, & \text{αν } x < 0 \end{cases}$ .

Ιδιότητες των απόλυτων

$$\begin{array}{lll}
 1). \quad |x| \geq 0 & 2). \quad |x| = 0 \Rightarrow x = 0 & 3). \quad |x| = \pm x \\
 4). \quad |x| \geq x & 5). \quad |x| > -x & 6). \quad |\alpha \cdot \beta| = |\alpha| \cdot |\beta|. \\
 7). \quad \left| \frac{\alpha}{\beta} \right| = \frac{|\alpha|}{|\beta|}. & 8). \quad ||x| - |y|| \leq |x + y| \leq |x| + |y|.
 \end{array}$$

$$9). \quad |\alpha| = |\beta| \Rightarrow \{ \alpha = \beta \text{ ή } \alpha = -\beta \} \quad 10). \quad |\alpha| > |\beta| \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \alpha > |\beta| \\ \alpha < -|\beta| \end{array} \right\}$$

$$11). \quad |\alpha| < \theta \Rightarrow -\theta < \alpha < \theta \quad 12). \quad |\alpha| > \theta \Rightarrow \{ \alpha > \theta \text{ ή } \alpha < -\theta \}$$

Εφαρμογές,

$$1). \text{ Ναδειχθεί ότι: } \alpha). \quad |x| = \theta \Rightarrow x = \pm \theta \text{ όπου } \theta > 0.$$

$$\beta). \quad |x| < \theta \Rightarrow -\theta < x < \theta \text{ όπου } \theta > 0.$$

**ΑΝΙΣΩΣΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ**

Για αριθμούς  $\alpha, \beta, \gamma, \delta, \lambda \in \mathbb{R}$  ισχύουν τα παρακάτω:

$$1). \quad (\alpha > \beta \text{ και } \beta > \gamma) \Rightarrow \alpha > \gamma \quad 2). \quad \alpha > \beta \Rightarrow \alpha + \gamma > \beta + \gamma$$

$$3). \quad (\alpha > \beta \text{ και } \gamma > \delta) \Rightarrow \alpha + \gamma > \beta + \delta$$

$$4). \quad (\alpha > \beta > 0 \text{ και } \gamma > \delta > 0) \Rightarrow \alpha \cdot \gamma > \beta \cdot \delta$$

$$5). \quad \text{Αν } \lambda > 0 \text{ τότε: } \alpha > \beta \Rightarrow \lambda \cdot \alpha > \lambda \cdot \beta \text{ και}$$

$$6). \quad \text{Αν } \lambda < 0 \text{ τότε: } \alpha > \beta \Rightarrow \lambda \cdot \alpha < \lambda \cdot \beta \text{ και}$$

**ΠΡΟΣΟΧΗ:** Μεταξύ ανισωτικών σχέσεων απαγορεύονται οι πράξεις της αφαίρεσης και της διαίρεσης.

**ΣΗΜΕΙΩΣΗ:** Οι σχέσεις διάταξης  $<, >$  ορίζονται ως εξής για  $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ :

**ΡΙΖΕΣ**

$n$ -οστη ρίζα αριθμού  $\theta > 0$  Ονομάζουμε έναν άλλο αριθμό  $\rho$  για τον οποίο ισχύει:  
 $\rho^n = \theta$ . ( $\rho^n = \theta \Rightarrow \rho = \sqrt[n]{\theta}$ ).

Ιδιότητες των ριζών

$$1). \sqrt[n]{a} \cdot \sqrt[n]{b} = \sqrt[n]{a \cdot b} \quad 2). \sqrt[n]{\frac{a}{b}} = \frac{\sqrt[n]{a}}{\sqrt[n]{b}} \quad 3). \sqrt[n]{\sqrt[m]{a}} = \sqrt[n \cdot m]{a}$$

$$4). \sqrt[n]{a^m} = a^{\frac{m}{n}} \quad 5). \sqrt[n]{a^v} = |a| \quad 6). \sqrt[v \cdot \rho]{a^{\mu \cdot \rho}} = \sqrt[v]{a^{\mu}}$$

$$7). x^{2 \cdot v} = \theta \Rightarrow x = \pm \sqrt[2 \cdot v]{\theta}, \theta > 0$$

$$8). x^{2 \cdot v + 1} = \theta \Rightarrow x = \sqrt[2 \cdot v + 1]{\theta}, \theta \in R$$

## ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1). Να λυθούν οι εξισώσεις

$$\alpha). (x - \alpha)^2 - (x - \beta)^2 = 0$$

$$\beta). (x^2 - 1) + (x - 1)^2 = 0$$

$$\gamma). \frac{x}{x-1} + \frac{x}{x+1} = \frac{2-x}{x^2-1}$$

$$\delta). x + \frac{1}{x} = 2 \cdot x$$

$$\epsilon). |3 - 2 \cdot x| = 1$$

$$\sigma\tau). |x| + 3 = |x + 2| + x$$

$$\zeta). (\lambda - 4) \cdot x + 9 = (2 - \lambda) \cdot x + \lambda^2 \quad \eta). \lambda \cdot x + \lambda^2 = \mu \cdot (x + 2 \cdot \lambda) - \mu^2$$

2). Να λυθούν οι ανισώσεις:

$$\alpha). \lambda^2 \cdot x + 2 \geq 3 - \mu^2 \cdot x$$

$$\beta). (x - 1)^2 + 3 > (x + 1)^2 + 2$$

$$\gamma). \frac{|x|}{|x|+1} - \frac{|x|-1}{|x|} > \frac{2}{x^2+|x|}$$

$$\delta). \frac{1}{|x|} + \frac{2}{x} \leq 6$$

$$\epsilon). |2 \cdot x + 1| > 3 \cdot x - 2$$

$$\sigma\tau). \lambda \cdot x + \lambda^2 \leq x + 1$$

3). Να δειχθούν οι κάτωθι σχέσεις:

$$\alpha). \alpha^3 + \beta^3 + \gamma^3 - 3 \cdot \alpha \cdot \beta \cdot \gamma = \frac{1}{2} \cdot (\alpha + \beta + \gamma) \cdot [(\alpha - \beta)^2 + (\beta - \gamma)^2 + (\alpha - \gamma)^2]$$

$$\beta). \text{Αν } \alpha + \beta + \gamma > 0 \Rightarrow \alpha^3 + \beta^3 + \gamma^3 \geq 3 \cdot \alpha \cdot \beta \cdot \gamma$$

$$\gamma). \left| x + \frac{1}{x} \right| = \left| x \right| + \frac{1}{|x|} \geq 2$$

**ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ**

Συνάρτηση ονομάζουμε την διμελή σχέση (δηλ. την σχέση δυο συνόλων) κατά την οποία κάθε στοιχείο του ενός συνόλου αντιστοιχεί σε ένα και μόνο στοιχείο του άλλου συνόλου.  $[ y = f(x) ]$ .

Συμβολικά  $x \xrightarrow{f} f(x)$

Πεδίο ορισμού ονομάζουμε το πρώτο σύνολο της συνάρτησης με την μεταβλητή  $x$  η οποία ονομάζεται αυθαίρετη.

Συμβολίζεται με  $A$ .

Σύνολο τιμών ονομάζουμε το δεύτερο σύνολο της συνάρτησης με την μεταβλητή  $y$  που ονομάζεται εξαρτημένη μεταβλητή.

Συμβολίζεται με  $f(A)$ .

Γράφημα μιας συνάρτησης ονομάζουμε όλα τα ζεύγη  $(x, y)$  που επαληθεύουν τον τύπο της συνάρτησης  $y = f(x)$ .

Συμβολίζεται με  $G_f$

Γραφική παράσταση της συνάρτησης  $y = f(x)$  ονομάζουμε την απεικόνιση του γραφήματος της σε ορθοκανονικό σύστημα συντεταγμένων.

Συμβολίζεται με  $C_f$

Είδη συναρτήσεων

→ Συνάρτηση "1-1". Μια συνάρτηση με πεδίο ορισμού σύνολο  $A$

είναι "1-1" αν  $\forall x_1, x_2 \in A$  ισχύει:  $f(x_1) = f(x_2) \Rightarrow x_1 = x_2$ .

[ή να ισχύει  $x_1 \neq x_2 \Rightarrow f(x_1) \neq f(x_2)$  ]

→ Συνάρτηση άρτια. Μια συνάρτηση με συμμετρικό πεδίο ορισμού σύνολο  $A$

είναι άρτια αν  $\forall x \in A \Rightarrow -x \in A$  έτσι ώστε  $f(-x) = f(x)$ .

→ Συνάρτηση περιττή. Μια συνάρτηση με συμμετρικό πεδίο ορισμού σύνολο  $A$

είναι περιττή αν  $\forall x \in A \Rightarrow -x \in A$  έτσι ώστε  $f(-x) = -f(x)$ .

→ Συνάρτηση Μονότονη. Μια συνάρτηση με πεδίο ορισμού σύνολο  $A$

Είναι μονότονη όταν ικανοποιεί κάποια από τις σχέσεις:

$\forall x_1, x_2 \in A$  με  $x_1 < x_2 \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$  η  $f$  είναι γν. αύξουσα.

$\forall x_1, x_2 \in A$  με  $x_1 < x_2 \Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$  η  $f$  είναι γν. φθίνουσα.

$\forall x_1, x_2 \in A$  με  $x_1 < x_2 \Rightarrow f(x_1) \leq f(x_2)$  η  $f$  είναι αύξουσα.

$\forall x_1, x_2 \in A$  με  $x_1 < x_2 \Rightarrow f(x_1) \geq f(x_2)$  η  $f$  είναι φθίνουσα.

→ Ακρότατα συνάρτησης. Μια συνάρτηση με πεδίο ορισμού  $A$  έχει:

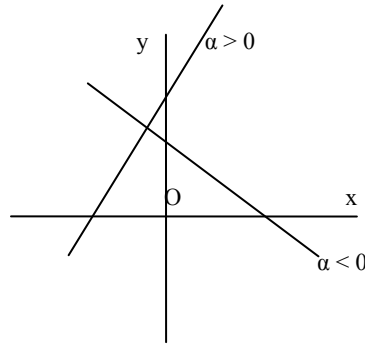
Μέγιστο στο  $x_0 \in A$ , αν  $\forall x \in A \Rightarrow f(x) \leq f(x_0)$ .

Ελάχιστο στο  $x_0 \in A$ , αν  $\forall x \in A \Rightarrow f(x) \geq f(x_0)$ .

**ΜΕΛΕΤΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ**

Συνάρτηση  $y = \alpha \cdot x + \beta$  (Ευθεία)

- 1). Πεδίο ορισμού:  $\mathbb{R}$
- 2). Πεδίο τιμών:  $\mathbb{R}$
- 3). μονοτονία: Αν  $\alpha > 0$  η  $f$  γνησ.αυξουσα  
 Αν  $\alpha < 0$  η  $f$  γνησ.φθινουσα
- 4). Γραφική παράσταση:



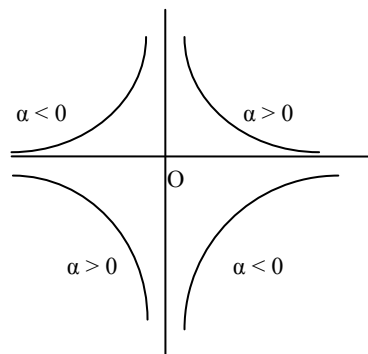
ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Έστω οι ευθείες  $(\epsilon_1): y = \alpha_1 \cdot x + \beta_1$   $(\epsilon_2): y = \alpha_2 \cdot x + \beta_2$

$(\epsilon_1) // (\epsilon_2) \Rightarrow \alpha_1 = \alpha_2$  (Συνθήκη παραλληλίας).

$(\epsilon_1) \perp (\epsilon_2) \Rightarrow \alpha_1 \cdot \alpha_2 = -1$ . (Συνθήκη καθετότητας).

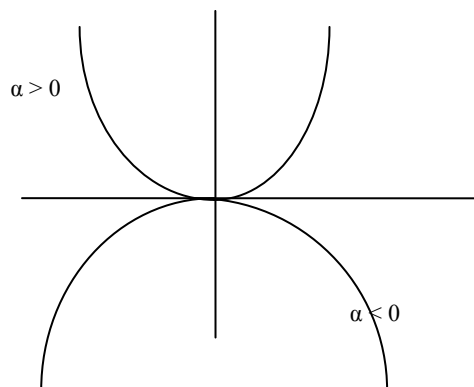
ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ  $y = \frac{\alpha}{x}$  (ΜΕΛΕΤΗ)

- 1). Πεδίο ορισμού:  $\mathbb{R}^*$
- 2). Σύνολο τιμών :  $\mathbb{R}^*$
- 3). μονοτονία: Αν  $\alpha > 0$  η  $f$  γν. φθίνουσα  
 Αν  $\alpha < 0$  η  $f$  γν. αύξουσα.
- 4). Ιδιότητες : Είναι περιττή συνάρτηση.
- 5). Γραφική παράσταση:



ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ  $y = \alpha \cdot x^2$  (ΜΕΛΕΤΗ)

- 1). Πεδίο ορισμού:  $\mathbb{R}$
- 2). Πεδίο τιμών: αν  $\alpha > 0$  το  $\mathbb{R}^+$   
 αν  $\alpha < 0$  το  $\mathbb{R}^-$
- 3). μονοτονία: Αν  $\alpha > 0$   $(-\infty, 0)$   $(0, +\infty)$   
 Αν  $\alpha < 0$   $(-\infty, 0)$   $(0, +\infty)$
- 4). Ιδιότητες : Είναι άρτια συνάρτηση.



**ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ**

$$\begin{cases} \alpha_1 \cdot x + \beta_1 \cdot y = \gamma_1 \\ \alpha_2 \cdot x + \beta_2 \cdot y = \gamma_2 \end{cases} (\Sigma)$$

Για να λύσουμε ένα γραμμικό σύστημα με την μέθοδο των οριζουσών πρέπει να υπολογίσουμε τις τρεις ορίζουσες.

Ορίζουσα των συντελεστών:  $D = \begin{vmatrix} \alpha_1 & \beta_1 \\ \alpha_2 & \beta_2 \end{vmatrix}$

Ορίζουσα του άγνωστου x :  $D_x = \begin{vmatrix} \gamma_1 & \beta_1 \\ \gamma_2 & \beta_2 \end{vmatrix}$

Ορίζουσα του άγνωστου y:  $D_y = \begin{vmatrix} \alpha_1 & \gamma_1 \\ \alpha_2 & \gamma_2 \end{vmatrix}$

Διερεύνηση:

1). Αν  $D \neq 0$ . Τότε το σύστημα έχει μια λύση η οποία είναι:

$$(x_0, y_0) = \left( \frac{D_x}{D}, \frac{D_y}{D} \right)$$

2). Αν  $D = 0$ . Τότε το σύστημα είναι αόριστο ή αδύνατο.

α). Αν  $D_x \neq 0$  ή  $D_y \neq 0$  είναι Αδύνατο

β) Αν  $D_x = D_y = 0$  είναι Αόριστο.

**ΑΘΡΟΙΣΜΑ - ΓΙΝΟΜΕΝΟ – ΡΙΖΩΝ ΤΡΙΩΝΥΜΟΥ**

Έστω τριωνυμική εξίσωση:  $\alpha \cdot x^2 + \beta \cdot x + \gamma = 0$  Η οποία δέχεται δυο πραγματικές ρίζες  $x_1, x_2$  τότε ορίζονται τα παρακάτω:

Άθροισμα ριζών του τριώνυμου:  $S = x_1 + x_2 = -\frac{\beta}{\alpha}$

Γινόμενο ριζών του τριώνυμου:  $P = x_1 \cdot x_2 = \frac{\gamma}{\alpha}$

Γνωρίζοντας τις δυο ρίζες ενός τριώνυμου μπορούμε να προσδιορίσουμε το τριώνυμο τους δεδομένου ότι ισχύει:  $\alpha \cdot x^2 + \beta \cdot x + \gamma = x^2 - S \cdot x + P$ .

Όπου  $S$  - το άθροισμα και  $P$  - το γινόμενο των ριζών του τριώνυμου.

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ  $y = \alpha \cdot x^2 + \beta \cdot x + \gamma$  (γενική μορφή Παραβολής)

1). Πεδίο ορισμού:  $\mathbb{R}$ .

2). Πεδίο τιμών: Αν  $\alpha > 0$  τότε  $\left[-\frac{\Delta}{4 \cdot \alpha}, +\infty\right)$

Αν  $\alpha < 0$  τότε  $\left[-\infty, -\frac{\Delta}{4 \cdot \alpha}\right)$

3). μονοτονία: Αν  $\alpha > 0$  τότε  $\left(-\infty, -\frac{\beta}{2 \cdot \alpha}\right) \downarrow \left(-\frac{\beta}{2 \cdot \alpha}, +\infty\right) \uparrow$

Αν  $\alpha < 0$  τότε  $\left(-\infty, -\frac{\beta}{2 \cdot \alpha}\right) \uparrow \left(-\frac{\beta}{2 \cdot \alpha}, +\infty\right) \downarrow$

4). Ακρότατα ( είδος ακρότατου ):

Η συνάρτηση παρουσιάζει ακρότατο στην θέση  $A\left(-\frac{\beta}{2 \cdot \alpha}, -\frac{\Delta}{4 \cdot \alpha}\right)$

Αν το  $\alpha > 0$  έχουμε Ελάχιστο.

Αν το  $\alpha < 0$  έχουμε Μέγιστο.

### Εφαρμογή

α). Να διατυπώσετε τους τύπους του Vieta

β). Να τους αποδείξετε

γ). Να εκφράσετε το τριώνυμο  $\alpha \cdot x^2 + \beta \cdot x + \gamma = 0$  με την βοήθεια του αθροίσματος και του γινόμενου των ριζών.

Απάντηση

α). Αν το τριώνυμο  $\alpha \cdot x^2 + \beta \cdot x + \gamma = 0$  έχει θετική διακινούσα και άρα δυο ρίζες  $x_1, x_2$  ισχύουν τα κάτωθι:

$$\text{Άθροισμα ριζών: } S = x_1 + x_2 = \frac{-\beta + \sqrt{\Delta}}{2\alpha} + \frac{-\beta - \sqrt{\Delta}}{2\alpha} = \frac{-2\beta}{2\alpha} = -\frac{\beta}{\alpha}$$

Γινόμενο ριζών:  $P = x_1 \cdot x_2 =$

$$\left(\frac{-\beta + \sqrt{\Delta}}{2\alpha}\right) \cdot \left(\frac{-\beta - \sqrt{\Delta}}{2\alpha}\right) = -\frac{\beta^2 - \sqrt{\Delta}^2}{4 \cdot \alpha^2} = -\frac{\beta^2 - \Delta}{4 \cdot \alpha^2} = \frac{4 \cdot \alpha \cdot \gamma}{4 \cdot \alpha^2} = \frac{\gamma}{\alpha}$$

$$\alpha \cdot x^2 + \beta \cdot x + \gamma = 0 \Rightarrow \alpha \cdot \left(x^2 + \frac{\beta}{\alpha} \cdot x + \frac{\gamma}{\alpha}\right) = 0 \Rightarrow x^2 + \frac{\beta}{\alpha} \cdot x + \frac{\gamma}{\alpha} = 0 \Rightarrow x^2 - S \cdot x + P = 0$$